

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112237528
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8112237528.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Michala Boroňa, v právnej veci žalobkyne: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX S. pri V., právne zastúpená: JUDr. Katarína Naster Dugasová, advokátka, so sídlom Hájnova 33, 080 06 Ľubotice, proti žalovanému: Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A.Reimana, so sídlom Hollého 14, 081 81 Prešov, IČO 00 610 577, právne zastúpená: Advokátska kancelária GOGA a spol., s.r.o., so sídlom Kupeckého 4, 040 01 Košice, IČO 36 863 947, o náhradu škody titulom nákladov spojených s liečením, o odmene znalca, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 10C/389/2012-490 zo dňa 17. marca 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 20.000 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 3.8.2010 v znení jej doplnenia zo dňa 30.9.2010 domáhala zaplata sumy 338.730,31 eur okrem iného titulom nákladov spojených s liečbou. Žalobu odôvodnila tým, že medzitýmnym rozsudkom súdu prvej inštancie sp.zn. 10C/156/2002 zo dňa 2.4.2008 je žalovaný zodpovedný v plnom rozsahu za škodu na jej zdraví, ktorá vznikla pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v čase od 5.8.1997 do 6.8.1997. Podaním zo dňa 8.6.2012 žalobkyňa vzala žalobu v časti 300.000,- eur späť. Žalobkyňa uviedla, že zostávajúca suma 38.730,31 eur bola pôvodne uplatnená na základe pôvodného návrhu v konaní 10C/155/2010 za obdobie od 7.8.2001 do podania žaloby. Uznesením súdu prvej inštancie č.k. 10C/48/2012-52 zo dňa 8.8.2012 súd vylúčil na samostatné konanie nárok žalobkyne na náhradu škody titulom nákladov spojených s liečením a hospitalizáciou, ktorý je teraz vedený pod vyššie uvedenou sp.zn. 10C/389/2012.

3. Rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 10C/156/2002-647 zo dňa 14.3.2012 o náhradu škody bol zamietnutý návrh žalobkyne na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, zamietnutý návrh na zvýšenie bolestného a zamietnutý návrh na náhradu vecnej škody s tým, že žalovaný bol zaviazaný povinnosťou zaplatiť žalobkyne náhradu trov konania v špecifikovanej výške. Opravným uznesením súdu prvej inštancie č. k. 10C/156/2002-704 zo dňa 14.3.2012 súd rozhodol tak, že upravil vyššie uvedený rozsudok v I. výroku tak, že po slovách sťaženia spoločenského uplatnenia doplnil slovami: „vo výške

1.608.084,60 eur“. a v II. výroku tak, že tento po slovách zvýšenie bolestného dopĺňa slovami: „vo výške 136.426,57 eur“.

4. Rozsudkom KS PO č. k. 11Co/46/2012-812 zo dňa 13.12.2012 odvolací súd potvrdil vyššie uvedený rozsudok súdu prvého stupňa spojený s opravným uznesením vo výroku o zamietnutí žaloby a o výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným.

5. Uznesením NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2013 zo dňa 3.7.2014 dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne proti vyššie uvedenému rozsudku KS PO z 13.12.2012 a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške 453,54 eur.

6. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca MUDr. Y. W., MPH vyplýva, že zdravotné dôsledky, ktorými v súčasnosti trpí žalobkyňa sú trvalého rázu v priamej príčinnej súvislosti s prekonanými operačnými a liečebnými zákrokmi na maternici a v črevnom systéme v roku 1997 - 1998, syndróm krátkeho čreva, je u nej teda kauzálne spôsobený uvedenými prekonanými operáciami a ťažkosťami.

7. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca MUDr. B. Q. vyplýva, že bodové hodnotenie bolestného je vo výške 183,75 bodu a bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia bolo znalcom stanovené na počet bodov 2175.

8. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca MUDr. P. O. vyplýva, že zdravotné dôsledky po operácii žalobkyne možno rozdeliť na priame a nepriame, pričom na priamo na základe operačného výkonu vzniklo zjazvenie brušnej steny, ktoré bolo zohľadnené pri výpočte odškodnenia. Nepriamym následkom sú hlavne chronické hnačky a deficit vitamínu B12, ktoré sú spôsobené nedostatočným spätným vstrebávaním žľočových kyselín a nedostatočným vstrebávaním vitamínu B12.

9. Na pojednávaní predstaviteľ Znaleckého ústavu forensic.sk MUDr. K. Q. PhD. uviedol, že ak by aj bol znalecký ústav ustanovený, kooperovali znalci z rôznych odvetví typu gastroenterológia, interná medicína, chirurgia, farmaceut a pod., pričom tento ZP, teda náklady na jeho vypracovanie by boli značne vyššie ako keby to vypracovával znalec fyzická osoba. Ďalej vysvetlil, že v podstate jedinou možnosťou v tomto spore, kde už bolo rozhodnuté právoplatne o sťažení spoločenského uplatnenia je vypracovanie určitej mernej jednotky, alebo tak povediac konštanty za nejaké merateľné obdobie, či už mesiac, alebo rok nákladov, ktoré by boli priemerované a následne by tieto minimálne medicínske náklady mohol súd uplatniť, resp. prepočítať v období od poškodenia zdravia žalobkyne až po prítomnosť. Konštatoval, že možno by do úvahy pripadalo pribrať do konania aj znalca z odvetvia ekonomiky, ktorý by na reálnych dátach, resp. číslach vedel vyčísliť náklady za nejaké merateľné obdobie, napr. rok a podobne. Na tomto pojednávaní aj predstaviteľ znaleckého ústavu MUDr. Y. uviedol, že hypoteticky je možné v zmysle zákona 437/2004 nájsť určité medicínsky spravodlivé riešenie per analogiam, kde by sa vypočítalo sťaženie spoločenského uplatnenia s ohľadom na jednak začiatok sporu a jednak na aktuálny zdravotný stav dotazujúcej sa osoby. Zároveň však dodal, že nie je v medicínskych možnostiach nejakým spôsobom odsúhlasiť sumu týkajúcu sa prípadných dezinfekcií, čistiacich prostriedkov a pod., keďže toto by už nespadlo do okruhu znaleckej činnosti z medicínskeho hľadiska.

10. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V konaní bolo nesporným, že žalobkyňa ako pacientka utrpela škodu na zdraví po operačnom zákroku u žalovaného a uvedené bolo konštatované podľa medzitýmneho rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 10C/156/2002 zo dňa 2.4.2008 s tým, že žalovaný je zodpovedný v plnom rozsahu za škodu na jej zdraví, ktorá jej vznikla pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v čase od 5.8.1997 do 6.8.1997. Znalecké posudky predložené v konaní presne nekvantifikovali reálne náklady žalobkyne. Žalobkyňa doložila do spisu rôzne pokladničné bloky, resp. ústrižky preukazujúce napr. použité verejných toaliet, avšak ide o sumy rádovo v desiatkach, stovkách eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že je takmer nemožné za tak dlhé obdobie, ktoré uplynulo od zákroku po súčasnosť, reálne uschovávať a predložiť podklady preukazujúce reálne náklady spojené s liečením. Záseh do života žalobkyne žalovaným po zákroku bol bezpochyby enormný, o čom svedčia výstupy lekárov a uvedené má dopad aj na celkové prežívanie, psychickú pohodu a súkromný život žalobkyne.

11. Podľa názoru súdu prvej inštancie právnym prostriedkom ochrany proti takémuto zásahu je návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadost'učinenia,

ktoré môže mať i podobu napr. náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobkyňa v tomto konaní jednak lekáorskými závermi uvedenými v skutkovom stave ako aj vlastnou výpoveďou preukázala nad rozumnú pochybnosť, že došlo po operačnom zákroku k zásadným zmenám v jej živote ako aj v životoch jej blízkych osôb, najmä najbližšej rodiny. Išlo nielen o kvalitu trávenia času, ale aj o osobnú limitáciu pri viacerých aktivitách. Súd prvej inštancie poukázal aj na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26. septembra 2013: „Podľa § 853 Občianskeho zákonníka platí, že občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. V tomto ustanovení Občianskeho zákonníka je upravená analógia. Analógia legis (analógia zákona) sa používa ako forma aplikácie zákona vtedy, keď treba riešiť otázku, riešenie ktorej nie je síce v zákone upravené, ale ten istý zákon upravuje riešenie podobného prípadu. Vychádza sa pritom z predpokladu, že zákonodarca by podľa rovnakých zásad upravil aj daný prípad“.

12. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovanou stranou súd prvej inštancie námietku premlčania vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi. Nepobadal súd žiadnu reflexiu žalovanej strany smerom k strane žalujúcej zvlášť pri nezvratnosti žalobkyni spôsobeného následku.

13. Súd prvej inštancie zamietol návrh na doplnenie dokazovania ďalším znaleckým dokazovaním, nakoľko aj s ohľadom na už realizované znalecké posudky ako aj vyjadrenia MUDr. Q. a MUDr. Y. mal za to, že je technicky takmer nemožné, najmä pri absencii kompletného predloženia podkladov preukazujúcich vynaložené náklady spojené s liečením, ustáliť a presne kvantifikovať skutočné náklady. Odročenie pojednávania by bolo neúčelné a spôsobilo by len ďalšie trovy, prípadne prieťahy v konaní, čo by smerovalo len k odkladu meritórneho rozhodnutia. Taktiež je nevyhnutné uviesť, že prípadné vypracovanie ďalšieho znaleckého posudku by s vysokou pravdepodobnosťou nedospelo k použiteľným záverom vzhľadom na špecifiká celého sporu a konania, všetko za predpokladu ďalších nákladov a oddialenia meritórneho rozhodnutia.

14. Súd zamietol aj návrh žalobkyne priznať úhrady do budúca pri žalobkyňou predpokladanej dobe dožitia, za potenciálne náklady spojené s liečením, nakoľko uvedený žalobný petit by bol nevykonateľný, všetko v kontexte tej skutočnosti, že nejde o klasicky sa opakujúce dávky, pričom nie je presne ustálené, v akom finančnom objeme uvedené náklady budú.

15. Priznaná suma predstavuje podľa predmetu celého konania skôr nemajetkovú ujmu, ako reálne náklady, ktoré vynaložila žalobkyňa na zlepšenie komfortu svojho života. Súd priznal žalobkyni 20.000,-eur s tým, že od operácie uplynulo už viac ako 20 rokov, pričom uvedená suma je odrazom diskrečnej právomoci súdu v snahe uzavrieť najmä pre žalobkyňu traumatizujúce konanie. Priznaná suma možno presne nekopíruje dnešné cenové relácie, avšak pri rozložení na jednotlivé mesiace mohla aspoň čiastočne pokrývať mesačné náklady v rokoch bližšie k v minulosti realizovanej operácii. Náklady na liečenie boli bezpochyby iné v roku 1997 a iné sú v súčasnosti. Uzavretie predmetného sporu pri zohľadnení dôkaznej situácie ako aj s ohľadom na špecifiká prípadu má ambíciu ukončiť traumatizovanie najmä žalobkyne.

16. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní úspešný, preto má voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

17. Proti rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa aj žalovaný.

18. Žalobkyňa podané odvolanie proti výroku II., ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) a ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Navrhla, aby odvolací súd v zmysle § 389 CSP zrušil napadnutý výrok rozsudku a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania.

19. Uviedla, že predmetom konania je náhrada účelne vynaložených nákladov na liečenie, pričom ako žalobkyňa má vysoké náklady na svoju liečbu a do dnešného dňa vynaložila nemalé finančné prostriedky na liečbu svojho poškodeného zdravia. V konaní predložila listinné dôkazy preukazujúce náklady, ktoré na liečbu má, a ktoré pozostávajú z vecnej škody, náklady na liečbu symptomatickú a nutričnú a náklady spojené s návštevou zdravotníckeho zariadenia. Podľa názoru žalobkyne v konaní bolo preukázané, že jej priemerné mesačné náklady sú vo výške 250,- eur a žalovaným neboli spochybnené. Súd prvej inštancie priznal sumu vo výške 20.000,- eur, čo je pri priemerných mesačných nákladoch vo výške 250,- eur 80 mesiacov. K poškodeniu zdravia žalobkyne však došlo pred 300 mesiacmi. Súdne konanie trvá 10 rokov, žalobkyňa v konaní predložila dôkazy na podporu svojich tvrdení o výške nákladov na liečbu, avšak najvhodnejší spôsob by bolo ustanoviť znalca. Podaním zo dňa 18.11.2021 požiadala súd o ustanovenie znalca- znaleckej organizácie, nakoľko v zmysle záverov pojednávania dňa 7.10.2021 vznikla potreba znaleckého dokazovania, keďže znalecký posudok znalca MUDr. P. O. bol nedostatočný a jeho závery nesprávne. Súd návrh žalobkyne na vykonanie znaleckého dokazovania zamietol. Týmto postupom súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a zároveň súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

20. Žalobkyňa v podanom odvolaní ďalej uviedla, že súdom priznaná suma 20.000,- eur je neprimerane nízka a zároveň z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, ako súd dospel k tejto sume, ako predmetnú výšku náhrady škody určil či vypočítal a má za to, že rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné. Navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku II. zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výrokov I. a III. podal odvolanie žalovaný z dôvodov v ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie neaplikoval správnu právnu normu. Predmetom konania bola náhrada nákladov spojených s liečením ako štandardný zodpovednostný záväzkovoprávny vzťah pozostávajúci zo zodpovednostných predpokladov. Žalovaný poukázal na to, že v priebehu konania bolo dokazovanie zamerané na zistenie nákladov spojených s liečením, ktoré žalobkyňa vynaložila, t.j. zistenie tak druhu nákladov včítane ich výšky a v tomto duchu boli koncipované aj otázky pre znalca ustanoveného konajúcim súdom, ktorého závery sú obsiahnuté v znaleckom posudku č. XX/XXXX. Pri náhrade nákladov za liečenie je celkový rozsah nákladov determinovaný účelnosťou ich vynaloženia. Pri tomto type uplatneného nároku sa z povahy veci musí jednať o reálne náklady, ktoré poškodená vynaložila a tieto vie preukázať pokladničnými blokmi preukazujúcimi úhradu za tieto výdavky, z ktorých bude zrejmé jednak o aký výdavok sa jedná ako aj jeho výška. Uvedené však súd prvej inštancie nebral do úvahy a súdom ustanovenému znalcovi boli položené hypotetické otázky, na ktoré znalec ani nedokázal odpovedať.

22. Žalovaný ďalej namietal právne posúdenie súdom prvej inštancie, keď je zrejmé, že súd prvej inštancie nárok na náhradu nákladov spojených s liečením, ktorý uplatnila žalobkyňa právne posúdil cez aplikáciu § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a výšku určil podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, s čím sa žalovaný nestotožňuje a má za to, že súd na skutkový stav aplikoval nesprávnu právnu normu. Pokiaľ by súd prvej inštancie právne vec posúdil ako zásah do osobnostných práv žalobkyne podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka uvedené je v rozpore s odôvodnením súdu v bode 59 rozsudku, podľa ktorého súd prvej inštancie poukázal, že „priznaná suma 20.000,- eur mohla aspoň čiastočne pokrývať mesačné náklady žalobkyne“, čo je v absolútnom rozpore s účelom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá smeruje k satisfakcii v oblasti nemateriálnych osobnostných práv fyzickej osoby a nie refundácii v majetkovej sfére. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že úvahy súdu, ktorými vysvetľuje vyhovujúci výrok č. I. sú založené de facto na sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne (bod 51 rozsudku) a zásahu do jej osobnostných práv (bod 46 rozsudku), ide však o úplne iné nároky, ktoré v tomto konaní uplatnené neboli, čo potvrdzuje naplnenie oboch odvolacích dôvodov, ktorými žalovaný odvolanie odôvodnil.

23. Žalovaný má tiež za to, že nárok je čiastočne premlčaný, nakoľko žalobkyňa podala žalobu dňa 03.08.2010, v predmetnom konaní môžu byť posudzované len náklady, ktoré boli žalobkyňou vynaložené najneskôr dňa 03.08.2008. Uvedené žalovaný namietal už počas konania, súd neprihliadol na vznesenú námietku premlčania z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi. Nepriznanie účinkov včas vznesenej námietky premlčania je výrazným zásahom do právnej istoty a z uvedeného dôvodu aj v

zmysle judikatúry je potrebné hĺbkovo skúmať existenciu výnimočných a závažných okolností, ktoré by odôvodňovali nepriznanie účinkov včas vznesenej námietke premlčania. Nakoľko žalobkyňa si prvýkrát nárok titulom náhrady škody na zdravie uplatnila voči žalovanému už v roku 2002, podľa názoru žalovaného nie je možné hovoriť o výnimočnom či ospravedliteľnom dôvode, ktorý žalobkyni bránil uplatniť si predmetný nárok súdnou cestou včas. Žalovaný navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednáva a zistil, že odvolanie žalobkyne a žalovaného je opodstatnené.

25. Podľa § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

26. Podľa § 420 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

27. Podľa § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri škode na zdraví sa uhradzujú aj účelné náklady spojené s liečením.

28. Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 10C/48/2012-52 zo dňa 8. augusta 2012 bola žaloba o náhradu škody titulom nákladov spojených s liečením a hospitalizáciou vylúčená na samostatné konanie.

29. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha náhrady škody na zdraví, ktorá jej vznikla pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti žalovaným v čase od 5.8.1997 do 6.8.1997. Náklady, ktoré jej vznikli žalobkyňa rozdelila do troch kategórií a to I. Vecná škoda, II. Náklady na liečbu - symptomatickú a nutričnú liečbu a III. Náklady spojené s návštevou zdravotníckych zariadení.

30. V danej veci je potrebné sa stotožniť s odvolacou námietkou žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Odvolací súd poukazuje na závery konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn., že súd vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide v prípade, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval. V prejednávanej veci k takému omylu došlo, keďže súd prvej inštancie dospel k nesprávnej právnej posúdeniu veci.

31. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil povinnosť žalovanému zaplatiť sumu 20.000,- eur. V bode 59 rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že priznaná suma predstavuje podľa predmetu celého konania skôr nemajetkovú ujmu ako reálne náklady, ktoré vynaložila žalobkyňa na zlepšenie komfortu svojho života. Z citovaných ustanovení v odvolaní napadnutom rozsudku a z uvedeného sa javí, že súd prvej inštancie nárok žalobkyne právne posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka ako náhradu nemajetkovej ujmy.

32. Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 10C/48/2012-77 zo dňa 19.10.2012 (č.l. 12 spisu), ktorým súd zastavil konanie v časti o zaplatenie 33.193,92 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti, zamietol návrh v časti o zaplatenie 249.105,49 eur titulom nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti, zamietol návrh v časti o zaplatenie 56 430,90 eur titulom vecnej škody s tým, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva, že predmetom uvedeného konania bol nárok na náhradu škody titulom vecnej škody. Túto žalobkyňa špecifikovala sumou 338.730,31 eur, ktorá pozostávala zo sumy 56.430,90

eur titulom vecnej škody a sumy 282.299,41 eur titulom nemajetkovej ujmy v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

33. V prejednávanej veci bol uplatnený nárok na náhradu škody na zdraví titulom nákladov spojených s liečením. V zmysle zákona je potrebné posúdiť účelné náklady spojené s liečením. Vzhľadom na systém verejného zdravotného poistenia ide o náklady, ktoré neboli hrazené zo zdravotného poistenia žalobkyne, ale je potrebné preukázanie úhrady za náklady skutočne vynaložené na liečenie. Súdna prax do pojmu „účelne“ vynaložené náklady zahŕňa nielen výdaje vecného charakteru ako sú náklady na doplnky liečby a pod., ale aj náklady spojené s tým, že je nutné vzhľadom na zdravotný stav poškodeného zaopatriť pomoc tretej osoby či náklady spojené s výkonom niektorých úkonov za účelom obnovenia alebo zlepšenia zdravotného stavu poškodeného.

34. Podľa judikatúry (R 44/1978) sa medzi účelne vynaložené náklady na liečenie dlhodobo zahŕňajú napr. náklady na stravovanie v rozsahu rozdielu medzi nákladmi na obvykle stravovanie a zvýšené náklady, keď liečenie vyžaduje diétne alebo výdatnejšie stravovanie.

35. Náklady na diétne stravovanie možno ako náklady spojené s liečením v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) ZP priznať len ako náklady už preukázateľne účelne vynaložené, nie však formou peňažného dôchodku. Z hľadiska premlčania nároku podľa ust. § 263 ods. 3 ZP sa poškodený o týchto nákladoch dozvedá postupne, len čo ich vynaloží. (R 26/1982)

36. V tejto súvislosti je dôvodnou aj odvolacia námietka žalobkyne o nepreskúmateľnosti na základe akej úvahy súd ustálil výšku priznanej sumy 20.000,- eur. Žalobkyňa v konaní predložila súdu listinné dôkazy - doklady o zaplatení za lieky, zdravotnícke pomôcky, hygienické potreby, poplatky za verejné WC (č.l. 87 - 98 spisu) a svoje priemerné náklady vyčíslila na sumu 250,- eur. Opakovane navrhla ustanoviť znalca, ktorý by vypracoval komplexný znalecký posudok na riadny výpočet nákladov, nakoľko, ako aj súd prvej inštancie v bode 45 odôvodnenia rozsudku konštatoval, nie je objektívne možné za tak dlhú dobu reálne vyčísliť a predložiť podklady preukazujúce reálne náklady spojené s liečením, ktoré žalobkyňi skutočne vznikli.

37. Znalec, MUDr. K. Q., PhD. na pojednávaní vysvetlil, že jedinou možnosťou v tomto spore, kde už bolo právoplatne rozhodnuté o sťažení spoločenského uplatnenia, je vypracovanie určitej mernej jednotky alebo konštanty nákladov za nejaké merateľné obdobie, ktoré by boli spriemerované a následne by tieto minimálne medicínske náklady mohol súd uplatniť, resp. prepočítať v období od poškodenia zdravia žalobkyne až po prítomnosť (č.l. 457 spisu).

38. Súd prvej inštancie zamietol návrh na ďalšie znalecké dokazovanie, priznal žalobkyňi sumu 20.000,- eur, avšak v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysvetlil úvahy súdu, ako dospel k priznanej sume. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je ani zrejme ako vec právne posúdil.

39. Úvahy súdu prvej inštancie smerujúce k testu proporcionality (bod 58 odôvodnenia rozhodnutia), či princípu primeranosti s poukazom na tzv. Paretovo optimum (bod 60 odôvodnenia rozsudku) majú svoje opodstatnenie pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy.

40. Odvolací súd má za to, že odôvodnenie celkového záveru, ku ktorému dospel súd prvej inštancie založenému a odôvodnenému princípom spravodlivosti, je všeobecne nepreskúmateľné a je v rozpore s ust. § 220 CSP.

41. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ust. § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

42. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

43. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

44. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie opakovane vykonať dokazovanie za účelom ustálenia skutkového stavu vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobkyne na náhradu nákladov spojených s liečením a prijať taký právny záver, ktorý bude preskúmateľný najmä v tých otázkach, ktoré boli zjavne sporné medzi stranami počas konania. Súd prvej inštancie sa vysporiada s návrhom žalobkyne na vykonanie dokazovania znaleckým posudkom v otázke výšky nákladov na liečbu súvisiacich s poškodením zdravia, za ktoré zodpovedá žalovaný. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude vysporiadať sa aj s námietkou žalovaného vo vzťahu k tvrdeniu, že žalobkyňa si už v minulosti uplatnila nárok titulom náhrady škody na zdraví voči žalovanej (v roku 2002), a teda súd ustáli aj obdobie, za ktoré si žalobkyňa uplatňuje svoj nárok. Následne bude povinnosťou súdu rozhodnúť tak, aby nedošlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces, tým, že svoje rozhodnutie náležite neodôvodní.

45. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).